

ספירת העומר (8)

בין פסח לשבועות

תקופת ספירת העומר מחברת בין שני חגים גדולים: פסח ושבועות. בפסח יצאנו מעבדות לחירות, ובשבועות קיבלנו את התורה. ספירת העומר היא הדרך הרוחנית שמובילה בין החירות הפיזית לבין החירות הרוחנית. התורה מצווה: "וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמיינות תהיינה" (ויקרא כג. טו). הדגש הוא על המילים "וספרתם לכם", הספירה היא לכם, לכל אדם באופן אישי. כלומר, לא רק לספור ימים בלוח השנה, אלא לספור ולבחון את עצמנו: איפה היינו אתמול ואיפה אנחנו היום. חז"ל מלמדים שבתקופה זו נפטרו תלמידי רבי עקיבא משום שלא נהגו כבוד זה בזה. לכן ימי העומר הפכו גם לזמן של תיקון המידות, במיוחד כבוד, אהבת הזולת ואחדות. אפשר לראות בספירת העומר תהליך של בניית מדרגות: ביום הראשון אנחנו רק מתחילים לצאת מהרגלים הישנים. בכל יום מוסיפים עוד צעד קטן של תיקון. לאחר 49 ימים מגיעים מוכנים יותר לקבל את התורה בשבועות. הרעיון המרכזי הוא שגדילה רוחנית נעשית בהדרגה. כמו שסופרים יום אחרי יום, כך גם אדם משתנה צעד אחר צעד, לא בקפיצה אחת גדולה אלא בהתמדה יומיומית. מסר לחיים: לפעמים אדם רוצה להשתנות מיד ולהיות מושלם, וכשהוא לא מצליח, הוא מתייאש. ספירת העומר מלמדת אותנו שדווקא הספירה היומיומית, הצעד הקטן בכל יום, היא הדרך האמיתית להגיע לגדולה.

המלקט

וספרתם לכם... שבע שבתות (אמור, כג, טו)

מנהגם של ישראל שמפסח ועד עצרת אין נושאים נשים ומיחסים טעם המנהג מפני שבזמן ההוא מתו תלמידי רבי עקיבא ומבואר זה שו"ע (באו"ח סי' תש"ג). אבל אין טעם זה מספיק?, כי המעט מקרי מות שונים מגדולי ישראל אירעו בתקופות ידועות ולא שמענו לעכב נשואים בתקופות הזמנים ההם?

ואולי אפשר לתת עוד טעם עפ"י המובא בזהר הקדוש כאן, דטעם ספירת שבעה שבועות מפסח ועד עצרת הוא מעין ספירת אשה שבעת ימים לפרישתה ולטהרתה, וסופרין שבעה שבועות מפסח ועד עצרת לטהרת קבלת התורה בשבועות, ובא מספר שבועות כנגד מספר ימים (בספירת אשה) עפ"י מה שאמרו קל וחומר לשכינה י"ד יום" (עיין בב"ק כה, א, וברש"י סוף פרשת בהעלותך בפסוק ואביה ירק ירק), ולזכר דבר זה בא המנהג מפרישת נישואין רמז לפרישות ולטהרה לכבוד קבלת התורה.

ספר "ברכת חיים" מועדים ב

למה אין מברכים שהחיינו על ספירת העומר

הרשב"א אומר שהספירה מכוונת לעיקר המצוה, היינו להקרב שתי לחם, יוצא שבזמן הזה הספירה רק מדרבנן. והנה הספירה גורמת לנו צער, המזכירה לנו את חורבן בית המקדש, שאין כהיום שתי הלחם, ולכן אין לברך שהחיינו. ולכן אנו אומרים אחר הספירה: הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש, ומתפללים שנזכה לתכליתה, לשתי הלחם. שו"ת "הרשב"א" (סי' קכו')

ספירת העומר, קבלת שבת

משרשי המצוה על צד הפשט, לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, וכמו שכתוב "אם לא בריתי יומם ולילה" (ירמיהו, פרק ל"ג, כ"ה). והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה, וכמו שאמר השם למשה "וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה" (שמות, פרק ג', י"ב), ופירוש הפסוק כלומר: הוציאך אותם ממצרים יהיה לך אות שתעבדון את האלוקים על ההר הזה, כלומר שתקבלו התורה שהיא העיקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם. וענין גדול הוא להם, יותר מן החירות מעבדות, ולכן יעשה השם למשה אות צאתם מעבדות לקבלת התורה, כי התפל עושין אות לעולם אל העיקר. ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. ספר חינוך, (מצווה שו')

עומר: רמז לארבעים ותשע ימי הספירה

רבי יוסף שואב מביא בשם אביו רבי שמעון שואב זצ"ל רמז נאה: האות השש עשרה מאותיות האל"ף ב"ת היא ע', האות השלוש עשרה היא מ', והאות העשרים היא ר'. סך הכל ארבעים ותשע, כמנין ימי הספירה.

ספר "ומתוק האור ספירת העומר"

הטעם למנהגי אבילות בימים אלו

הגם שרוב הפוסקים סוברים, שמנהג האבלות הוא מפני מיתת תלמידי רבי עקיבא. מכל מקום ישנם דעות אחרות, הסוברות שמנהג זה אינו נובע מכח דיני אבילות כלל, אלא שהזמן גורם, לפי שהימים הללו ימי דין הם, לפיכך נהגו אז ישראל באיסורי נישואין וכדומה, כדי להראות בהם צער וכניעה, ולמנוע בהם דברים שיש

הלכה: הלכות ספירת העומר

מי שבירך על ספירת העומר, ובעת ברכתו היה סבור שהיום הוא כך וכך לעומר, ולפני שספר נזכר מיד שהיום אינו כך וכך, ימשיך ויספור את העומר, ולא יחזור לברך. במוצאי שבת סופרים העומר קודם ההבדלה. וכן כשחל יו"ט האחרון של פסח במוצ"ש, יספרו את העומר קודם ההבדלה. צריך לברך קודם שיספור העומר: "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על ספירת העומר". ואף על פי שספירת העומר בזמן הזה מדרבנן, מכל מקום אפשר לומר בנוסח הברכה "וצונו", הואיל ונאמר בתורה "ושמרת לעשות ככל אשר יורוך", והוא כאילו הקדוש ברוך הוא בעצמו צונו לקיים מצות רבותינו ז"ל, ולכן שפיר יש לומר "וצונו". וכמו שמברכים בנוסח כזה על הדלקת נרות חנוכה ועל נטילת ידיים ושאר מצות דרבנן. ומכל מקום אם ספר ספירת העומר בלי ברכה יצא ידי חובתו, שאין ברכות מעכבות **ספר "ילקוט יוסף על המועדים"**

פתגם: שתיקה היא טענה שקשה לענות עליה

ספר "שמחלה"

חקירה: לחם עוני, ולחם משנה

שיהיה לחם עוני, ושיהיה לחם משנה, שני דינים, או שיהיה לחם משנה ענייה, דין אחד. (ביכורי ארץ ח"ג לד, הובא בחקירות במסכת ברכות כה.) **"קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור ספירת העומר

בעיירה אחת הגיע חסיד פשוט אל רבו ערב אחד בימי ספירת העומר. הוא נראה עצוב מאוד. שאל אותו הרבי: מדוע פניך נפולות כל כך? ענה החסיד: רבי, כל יום אני סופר את העומר, אבל אני מרגיש שאני רק סופר מספרים, אחד, שניים, שלושה וכו' ולא מרגיש שום התקדמות בעבודת ה'. חייך הרבי ואמר לו: אמור לי, כאשר סוחר סופר את כספו כל ערב, האם הוא עצוב שהוא רק סופר? אמר החסיד: ודאי שלא, הוא שמח, כי הוא רואה כמה התווסף לו. אמר הרבי: כך גם בספירת העומר, אינך רק סופר ימים. אתה אוסף ימים. כל יום שעבר בעבודת ה', הוא אוצר. בסוף הספירה, כשיגיע חג השבועות, תראה כמה ימים יקרים אספת בדרך למתן תורה. מאותו יום היה החסיד סופר כל לילה בשמחה, כי ידע שאינו רק מונה ימים אלא בונה את עצמו יום אחרי יום.

שבת שלום, חג שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הרסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמנה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת גיוס תנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עוזיא, דוד בן מרים, יעל בת כמנה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלוזיא אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולינתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיה מרדכי בן גיזיל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן זרמן רבקה, ראובן בן חנינה, גיינט מסעודה בת גיולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן גיולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרווקה, אנדרה סעידו בן פורטונה מסעודה, קרול מול ארסה בת גבי זרונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

בהם שמחה יתירה כן כתב רבינו ירוחם (נתיב ה' חי"ד) קרבן העומר שעורים הקרב אז, מורה על שליטת מידת הדין, דשעורים מלשון "סערת ה' חמה" (ירמיה כג, יט) ולכן אין כונסין נשים, ומגדלים שפם. ואע"פ שאמרו טעם אחר, משום י"ב אלף זוגות תלמידים של ר' עקיבא שמתו וכו', ע"ש. ודבריו הובאו ב"חק יעקב" (סימן תצ"ג, סק"ג), וב"אליהו זוטא" (סימן תצ"ג, סק"א). וב"אליהו רבא" (שם, סק"א) כתב שלפי דברי רבינו ירוחם, יש לאסור בכל ימי הספירה ולא רק עד ל"ג בעומר. וזה באמת טעמו של המהר"ל (במנהגי הימים שבין פסח לשבועות) שנהג בעצמו שלא לגלח עד ערב שבועות. וכ"כ ב"אשל אברהם" (מבוטשאטש, שם סק"א), וכן כתב האר"י ז"ל ("פרי עץ חיים" שער ספירת העומר), מה שאין מסתפרים בימי הספירה, אינו משום מנהג אבלות כלל. אלא שמ"ט ימי העומר ימי הדין הם.

ספר "אוצרות התורה ספירת העומר"

טעמים לנוסח הספירה

הקשה רבי יוסף שאול נתנון בספרו "דברי שאול", מדוע בספירת העומר אנו אומרים: "היום יום אחד לעומר", ולא "היום יום ראשון לעומר"? הוא תירץ, שהנוסח הוא כנגד הצדוקים שאמרו שתמיד ספירת העומר מתחילה ביום ראשון, "ממחרת השבת", ואילו הנוסח היה "היום יום ראשון לעומר", היו מפרשים זאת כהסכמה עם שיטת הצדוקים, וכדי להוציא מלבם נמנעו מלומר "היום יום ראשון". תירוץ אחר תירץ ה"פרדס יוסף", שלספירה צריך שיהיה רצף לשוני, וכיון שצריך שבהמשך הספירה צריך לומר "היום שני ימים לעומר" וכן "שלושה ימים לעומר", לא יתכן ביום הראשון לומר "היום יום ראשון", ורק אם אומרים "היום יום אחד לעומר", אפשר להמשיך אחר כך ולספר "היום שני ימים לעומר", וכן מצינו גם בהזאה שמזה הכהן הגדול ביום הכיפורים אל מול פני הפרוכת, שמונה: "אחת ואחת, אחת ושתיים", ואילו היה מונה בהזאה הראשונה: "ראשון וראשון", לא יכול היה להמשיך ולספור: "אחת ושתיים", ורק מפני שמונה "אחת ואחת", יכול להמשיך "אחת ושתיים".

ספר "ומתוק האור ספירת העומר"

ימי ספירת העומר, כמנין לב טוב

בספר "ברכת חיים" הובא בשם ה"בני יששכר", מל"ג בעומר עד יום קבלת התורה ישנם י"ז ימים, כמנין טו"ב, לרמוז כי איש התורה והעוסק בה צריך להיות טוב לשמים וטוב לבריות. בנוסף, עד ל"ג בעומר מונים ל"ב ימים, וביחד עם טו"ב הימים שמל"ג בעומר עד קבלת התורה יוצא "לב טוב". כי לב טוב משמש הכנה לקבלת התורה. כשיש לב טוב, אין מקום לרציחה וגזלה, לגנבה ורמאות, לקנאה ושנאה וכו'...

ספר "ומתוק האור ספירת העומר"

